

Het ontwerp van een enorme sneeuwbol en twee andere multimediale tentoonstellingen in het Historisches Museum Frankfurt

In het centrum van Frankfurt, tussen het stadhuis en de Main, ligt het Historisches Museum Frankfurt met zijn gloednieuwe uitbreiding. Kossmann.dejong heeft hier twee vaste en een tijdelijke tentoonstelling ontworpen, waarin de vele gezichten van de stad Frankfurt naar voren komen. Daarbij is een speciale rol weggelegd voor een aantal kunstenaars, de vele inwoners van Frankfurt en één robot. Eyecatcher is de reusachtige sneeuwbol in de introductieruimte van het museum die ook vanaf het museumplein via een periscoop te zien is.

Acht keer Frankfurt, acht keer anders

Centraal in de tentoonstellingsruimte 'Typisch Frankfurt!' die de entree met de nieuwbouw verbindt, heeft Kossmann.dejong de sneeuwbol ontworpen als beginpunt van de museumervaring. Gekozen is het verhaal van de stad Frankfurt niet op chronologische wijze te presenteren maar vanuit meerdere perspectieven te belichten. In de sneeuwbol, de meest clichématige representatie van een stad die in elke souvenirshop te koop is, worden met acht verschillende maquettes acht typische clichés van de stad uitgelicht. Acht internationale kunstenaars is de vrije hand gegeven om naar eigen interpretatie – maar wel gebaseerd op wetenschappelijke research van het museum en technische randvoorwaarden – een clichébeeld uit te werken in de vorm van een maquette. "Wij hebben bewust niet geprobeerd de werkelijkheid te evenaren of de realiteit te kopiëren, maar juist de verbeelding aan de macht te laten, van zowel de kunstenaars als van de bezoekers", aldus Herman Kossmann.

Bezoekers kunnen zelf kiezen welk cliché zij in de sneeuwbol willen zien, "net als in een jukebox", zegt Kossmann. Een speciaal ontwikkelde robot haalt vervolgens de bijbehorende maquette uit de kelder. De robot functioneert als een museummedewerker: hij begroet de bezoekers en heeft als taak de maquettes in de sneeuwbol te wisselen. Op de betonnen wanden rondom de sneeuwbol heeft het Amsterdamse film- en animatiestudio Shosho voor elke maquette een passende audiovisuele setting ontworpen. Deze informatieve en sfeerbepalende filmprojecties voegen een extra laag toe aan de artistieke sneeuwbolmaquettes. Voor zowel Frankfurters als nationale en internationale toeristen is zo een spectaculaire entree voor het museum gecreëerd.

Participatie in het stadslaboratorium

Op de eerste twee verdiepingen van de nieuwbouw staat de geschiedenis van de stad centraal in de tentoonstelling 'Frankfurt Einst?', ontworpen door het Zwitserse ontwerp bureau Arge Gillmann Schnegg. Het museum wil echter niet alleen geschiedenis tonen, maar ook weten hoe de huidige stad door haar bewoners wordt waargenomen en ervaren. Als een plek voor onderzoek, reflectie en discussie heeft Kossmann.dejong op de derde verdieping 'Frankfurt Jetzt!' ontworpen. Vast onderdeel van deze tentoonstelling is een 75 m² grote Frankfurt-maquette. Museummedewerkers zijn op pad gestuurd om burgers te vragen naar hun favoriete en lelijkste plekken in de stad. Vervolgens heeft Kossmann.dejong de Rotterdamse kunstenaar Herman Helle gevraagd deze omschrijvingen op geheel eigen wijze te vertalen in een levendige stadsmaquette. "Door te spelen met suggestie wordt de fantasie van bezoekers aan het werk gezet", aldus Herman Helle over zijn multimediale creatie. Bekijk [hier](#) de film over de maquette.

Ander onderdeel van 'Frankfurt Jetzt!' is het zogenaamde [Stadtlabor](#). Met dit participatieve project treedt het museum buiten de museummuren om te onderzoeken hoe inwoners Frankfurt beleven, bijvoorbeeld via workshops, stadswandelingen en lezingen. In het museum heeft Kossmann.dejong met een basis van flexibele accessoires een fysieke plek gecreëerd waar wisselende tentoonstellingen en workshops kunnen plaatsvinden. Thema's en inhoud worden bepaald door de ontmoetingen en discussies met de inwoners. In de eerste tijdelijke tentoonstelling 'Frankfurt Erforschen' legt Kossmann.dejong uit hoe het Stadtlabor werkt. Inwoners en bezoekers worden uitgedaagd actief deel te nemen aan het debat en worden zo zelf onderdeel van het Historisches Museum Frankfurt; een museum over en met de stad.

Publicatie

Bijgaand bij de tentoonstelling 'Typisch Frankfurt', heeft Kossmann.dejong het boek *Die Schneekugel* grafisch vormgegeven. In woord en beeld wordt het ontstaan van de sneeuwbol uitgelicht, inclusief verhalen van de acht kunstenaars en intrigerende maquettedetails. Het boek is te koop in de museumwinkel.